

SPORMETRE
The Journal of Physical Education and Sport Sciences
Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi

DOI: 10.33689/spormetre.1424428
Research article

Geliş Tarihi (Received): 23.01.2024

Kabul Tarihi (Accepted): 11.03.2025

Online Yayın Tarihi (Published): 30.03.2025

VOLEYBOLCULARIN CESARETLERİ İLE TUTKULARINA GÖRE TUTUMLARI

Ahmet İslam^{1*}, Gökhan Bayraktar²

¹ Ordu Üniversitesi/Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu/Ordu/TÜRKİYE

² Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Ağrı/TÜRKİYE

Öz: 2022-23 voleybol sezonunda Türkiye Voleybol Liglerinde mücadele eden voleybol takımlarındaki voleybolcuların voleybola olan cesaretlerine göre onların spor tutkuları ile voleybol sporuna karşı tutumlarını ortaya çıkarmak araştırmanın amacını teşkil etmektedir. Kesitsel ve tanımlayıcı tipte olan bu çalışmada tesadüfi olarak belirlenen farklı voleybol ligleri ile farklı voleybol takımlarında voleybol oynayan erkek ve kadın toplam 219 voleybol sporcusu dikkate alınmıştır. Araştırmada veriler araştırmacıların geliştirdiği “Demografik Bilgi Formu”, “Sporda Cesaret Ölçeği”, “Sporda Tutku Ölçeği” ve “Voleybol Tutum Ölçeği” kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma neticesinde, cinsiyet, yaş, voleybol oynama süresi, pozisyon(mevki) ve milli sporcu olma değişkenlerinde anlamlı farklılıklar gözlemlenmiştir. Yapılan regresyon analizi sonuçlarında ise voleybol sporcularının tutku düzeylerinin cesaretleri üzerinde olumlu bir etkisi ortaya çıkmazken, sporda cesaret düzeylerinin voleybola olan tutumlarını artırdığı ortaya çıkmıştır. Ayrıca yapılan korelasyon analizi sonucuna göre de spor cesaretlerinin sporda tutku ve voleybol tutumlarını pozitif ilişkili olduğu belirlenmiştir. Araştırmada ortaya konulan hipotezler doğrulanmıştır. Sportif başarıda performansı artırıcı etkisi olan sporda cesaret, sporda tutku ve voleybola olan tutum yapılarının voleybol sporu ile ilgilenen sporculardaki farkındalıklarının sağlanması gerekmektedir. Voleyboldaki bu psikolojik yapıların farklı kavramlar ile çalışılması zenginleştirilerek alana daha fazla katkı sağlanması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Voleybol, Sporda Cesaret, Sporda Tutku, Tutum

VOLLEYBALL PLAYERS' ATTITUDES TOWARD VOLLEYBALL ACCORDING TO THEIR COURAGE AND PASSION

Abstract: This study investigated Turkish volleyball players' passion and attitudes towards volleyball according to their courage. This cross-sectional and descriptive study adopted a correlation survey model. The sample consisted of 219 Turkish volleyball players from different volleyball teams in different leagues in the 2022-2023 season. Participants were recruited using random sampling. Data were collected using a demographic characteristics questionnaire, the Sports Courage Scale-31(SCS-31), the Sports Passion Scale (SPS), and the Volleyball Attitude Scale (VAS). Gender, age, volleyball experience, position, and the status of being a national athlete affected participants' scale scores. Regression analysis showed that the participants' level of passion did not have a positive effect on their sports courage, while their level of sports courage made their attitude towards volleyball more positive. The correlation analysis showed that their sports courage positively influenced their volleyball passion and volleyball attitudes. The results confirmed the hypotheses. It is necessary to raise volleyball players' awareness about courage, passion, and attitudes that affect increasing performance in sports. Researchers should study these psychological constructs with different concepts to contribute more to the literature.

Keywords: Volleyball, Courage in Sport, Passion in Sport, Attitude

* Sorumlu Yazar: Ahmet İslam, Doç. Dr., E-mail: ahmetislam@odu.edu.tr

GİRİŞ

Cesaret bütün kültürler tarafından değerli bir kavram olarak görülmektedir (Dahlsgaard ve ark., 2005). Corlett (2002) cesaret kavramını, iç ve dış kuvvetlerin bertaraf edilme sırasında hissedilen korkunun ve dolayısıyla stresi de yönetmenin bir yönü şeklinde kavramsallaştırdığını açıklamıştır. Sporda cesaret çok değerli bir erdem kabul edilmesine karşın (Konter ve Toros, 2012) spor psikolojisi araştırmacılarından özellikle de (Corlett, 2002; Konter ve ark., 2013) voleybol araştırmalarında çok az ilgi gördüğü görülmektedir. Sporda cesarete bakıldığında Konter (2013); *“kişi ve durum arasında doğal, gelişmiş, etkileşimsel ve algısal bir kavram ve kişinin gönüllülük temelinde ve tehlikeli durumlarda yetkinlik, ustalık, kararlılık, iddialılık, atılganlık ve fedakârlık veya özgecil davranış elde etmesini sağlayan görevdir”* şeklinde tanımladığını belirtmektedir. Konter (2013) Spora özgü cesaret modeline bakıldığında, durumsal etkenler (tehlikeler, riskler ve korku), kişisel yatkınlık (deneyim, kişilik özellikleri ve bilgi), sporla ilgili olan etkenler (temaslı ve temassız spor dalları, bireysel ve takım sporları) ile riskli durumlardaki (müsabakanın son saniyesinde kritik bir penaltı atışı) etkileşimlere odaklandığını açıklamıştır. Konter’in (2013) ileri sürdüğü sporda cesareti kavramı, yukarıda açıklanan faktörlerin birbirleriyle etkilenmesiyle ortaya çıkan dinamik ve dönüşümsel bir süreç olarak karşımıza çıkmaktadır (Konter ve Beckmann, 2019: 43)

Egzersiz ortamı değerlendirildiğinde son zamanlarda, sporcuların davranışlarının ortaya çıkarmak amacıyla güdülenme, motivasyon ve başarı gibi kavramlara ilaveten tutku kavramının da görülmeye başlandığı görülmektedir (Özdayı ve ark., 2021). Pozitif psikolojide önemli bir kavram olan tutku, akışı kolay hale getiren ya da zorlaştırabilen spor ortamlarında karşımıza çıktığı söylenebilir. Bir sporcunun uzun bir süre devam eden rekabet karşısında başarıya varmak amacıyla odaklanarak ve mücadele ederek kazanmasına aracılık eden önemli bir eğilim olduğu açıklanmaktadır (Posner ve Eiler, 2013; Vallerand ve ark., 2003). Psikoloji literatüründe tutku, bireylerin değer verdikleri, sevdikleri, önem arz ettikleri, enerjileri ile zamanlarını harcadıkları bir aktiviteye karşı kuvvetli bir yönelim şeklinde açıklandığı belirtilmektedir (Vallerand ve ark., 2003). Tutkunun, bireye yönelik bir harekette nesneye, etkinlik ya da heyecanın ardındaki motivasyonunu belirttiği söylenebilir. Bundan dolayı kişilerin bir beceri veya başarıyı elde etmek amacıyla alanda geçirdiği süre, ortaya koyduğu uğraş, sürekli bir şekilde çalışması da tutku olarak belirtilebilir. Dolayısıyla kişileri amaca sevk eden bir kavram olarak tutku, insanın çabası, bağlılık göstermesi, güçlü şekilde katılımı ile ilişkili olduğu şeklinde düşünülebilir (Sigmundsson ve ark., 2020a; 2020b).

Tutuma bakıldığında ise, bireyin tecrübesi, hissiyat, bilgi ve güdüleriyle birlikte olgu, olay ya da bir durum karşısında göstereceği beklenen bir davranış şekli olarak değerlendirilmektedir (Demirutku, 2019). Franzoi (2003) ise, herhangi bir nesneyi olumlu veya olumsuz olarak kişinin değerlendirmesi olarak tutumu tanımladığı görülmektedir. Carlson (1994) da: tutumun, kültür, toplum ve okulla ilgili etkenlerden de etkilendiğini söylediği görülür. Tutumun, bilişsel, duyuşsal ve davranışsal olarak üç temel ögesinin olduğu açıklanmıştır (Kağıtçıbaşı, 2005). Bilişsel öğede, tutuma sahip bilginin gerçekliğe ne kadar yakın ise kalıcılığı o kadar fazla olmaktadır. Bu ilgi değişirse ilgili tutumunda değiştiği düşünülmektedir (Baysal, 1981). Kişilik, tutum ve ilgi ile ilgili faktörlerde önemli rol oynayan öğelere yönelik fikirler duyuşsal öğeyi (Hünük, 2006); kişilerin gösterdiği davranışlar, sözler ve hareketlerin de davranışsal öğeyi açıkladığı açıklanmaktadır (İnceoğlu, 2000).

Voleybol sporu, zeka ve gücün ön planda olduğu belli yöntem ve teknikler çerçevesinde çizilmiş kurallar şeklinde oynanmaktadır (Tunçel, 2021). Voleybol oyununda, güç, hareketlilik, çabukluk, dayanıklılık ve zıplamaya dayalı, esneklik, yüksek tempo içerisinde

gecen ve fiziksel bir düzeyi barındırdığı görülmektedir (Erhan, 1995). Literatüre bakıldığında sporda cesaret kavramı ile ilgili farklı çalışma alanlarında sınırlı sayıda olan çalışmaların Cigrovski ve ark. (2018); Güvendi ve ark. (2018); Güvendi ve ark. (2020); İslam (2022a, 2022b, 2022d, 2023a); Konter (2017); Konter (2021a, 2021b); Konter ve Beckmann (2019); İslam ve Öztürk (2023); İslam ve ark. (2023) olduğu; Tutku ile ilgili çalışmaların ise İslam ve Öztürk (2023); Stenseng ve ark. (2011); Konter ve ark. (2020); Demirci (2018); Posner ve Eiler (2013); Özdayı ve ark. (2021); Curran ve ark. (2013); vb. olduğu belirlenmiştir. Tutum ile ilgili çalışmaların ise Zeng ve ark., (2016); Barroso ve Darido (2010); Asma ve Soytürk (2018); Çelen (2012); Böke ve Güllü (2020); İslam (2022c, 2022d, 2023b) çalışmaların sporda tutku, sporda cesaret ve tutum ile ilgili yapıların hem anlaşılmasını hem de öğrenilmesine katkı sağlamaktadırlar. Yukarıdaki çalışmalar incelendiğinde, sporda cesaret, sporda tutku ve voleybola olan tutum düzeylerinin voleybol sporcularındaki psikolojik yapıyı etkilediği ve bu yapının önemli değişkenlerini meydana getirdiği söylenebilir. Spor psikolojisinde önemli faktörlerinden olan cesaret, pozitif psikolojinin etkili kavramlarından olan tutku ile birlikte davranış şekillerini ortaya çıkaran tutum günümüzde önemli yapılar olarak ortaya çıkmaktadır. Alanyazın incelendiğinde sporda cesaret, sporda tutku ve voleybola olan tutum ile ilgili konuların bir arada incelendiği bir çalışmanın olmadığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla araştırmanın bu eksikliği gidereceği düşünülmektedir. Bu durum araştırmamızın özgünlüğünü açısından önemlidir. Bundan dolayı voleybolda yüksek bir performans sağlamak amacıyla voleybol sporcularının voleybola olan cesaretlerine göre onların spor tutkuları ile voleybol sporuna karşı tutumları arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmak bu çalışmanın amacını ortaya koymaktadır. Bu türdeki benzer çalışmaların sonuçları incelendiğinde meydana gelen etkilenmelerin pozitif düzeyde olduğu belirtilebilir. Dolayısıyla araştırmamızda şu hipotezler geliştirilmiştir;

Araştırmanın Hipotezleri

- H1:** Voleybolcuların cinsiyetleri spor tutkularına göre farklılaşmaktadır.
- H2:** Voleybolcuların yaşları spor cesaretlerine göre manidar yönde farklılık görülmektedir.
- H3:** Voleybolcuların voleybol oynama süreleri spor cesaretleri göre farklılaşmaktadır.
- H4:** Voleybolcuların pozisyonları (mevki) ile spor cesaretleri arasında manidar yönde farklılık ortaya çıkmıştır.
- H5:** Voleybolcuların milli sporcu olma durumları spor cesaretlerine göre farklılaşmaktadır.
- H6:** Voleybolcuların spor cesaretleri ile spor tutkuları ve voleybola olan tutumları arasında olumlu korelasyon ortaya çıkmıştır.
- H7:** Voleybolcuların spor cesaretleri ile spor tutkuları arasındaki ilişki negatiftir.
- H8:** Voleybolcuların spor cesaretleri ile voleybola olan tutumları arasındaki ilişki pozitifdir.

YÖNTEM

Araştırmanın Tasarımı

Kesitsel ve tanımlayıcı tipte olan bu araştırmada, geçmişte ya da şu andaki zaman diliminde var olanı olduğu şeklinde betimlemeye çalışan ilişkiyel tarama modeli kullanılmıştır (Büyüköztürk, 2009). Sporda cesaret ölçeği oluşturulan modelde bağımsız değişken, sporda tutku ölçeği ile voleybol tutum ölçeği de bağımlı değişken olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın Amacı

Araştırmada 2022-23 voleybol sezonunda Türkiye voleybol liglerinde mücadele eden voleybol takımlarındaki voleybolcuların, voleybola olan cesaretlerine göre onların spor tutkuları ile voleybol sporuna karşı tutumlarını ortaya çıkarmak araştırmanın amacını teşkil etmektedir.

Evren ve Örneklem

Araştırma evreni, 2022-2023 yılı Türkiye Voleybol Federasyonu'nun (TVF, 2023) belirlediği liglerden olan Vodofone Sultanlar Ligi, Axa Sigorta Efeler Ligi, Kadınlar Kupa Voley Ligi, Erkekler Kupa Voley Ligi, Kadınlar 1. Lig ile 2. Lig, Erkekler 1. Lig ve 2. liglerinde yer alan erkek ve kadın voleybol takımlarından meydana ile gelmektedir. Araştırmanın örneklemini ise İstanbul, Ankara, Bursa, Kocaeli, Antalya illerinde yer alan ve bu liglerde mücadele eden erkek ve kadın voleybol takım oyuncuları oluşturmaktadır. Bu yöntem ile tesadüfi olarak belirlenerek farklı voleybol takımlarında voleybol oynayan erkek ve kadın 219 voleybol sporcusu dikkate alınmıştır.

Cohen'in Etki Boyutu ve Power Analizi

Cohenin geliştirdiği hesaplama (d) olmakla birlikte, Hedge's d, Glass's Δ gibi hesaplamalara da literatürde rastlanabilir. Cohen genel bir öneri ile birlikte, d değerinin 0,2'den küçük olması halinde, etki eden büyüklüğün zayıf, 0,5 olmasında orta ve 0,8'den büyük olmasında ise güçlü şekilde tanımlanabileceği açıklamaktadır. Fakat, 0,2'lik bir d değerinin bile güçlü bir etki şeklinde olabileceği özel durumların da olabileceği unutulmaması gerekmektedir (Cohen, 1988; Yıldırım ve Yıldırım, 2011). Cohen'in etki boyutu (r) hesaplanması;

$$d = \frac{M_1 - M_2}{\sqrt{SD_1^2 + SD_2^2}}$$

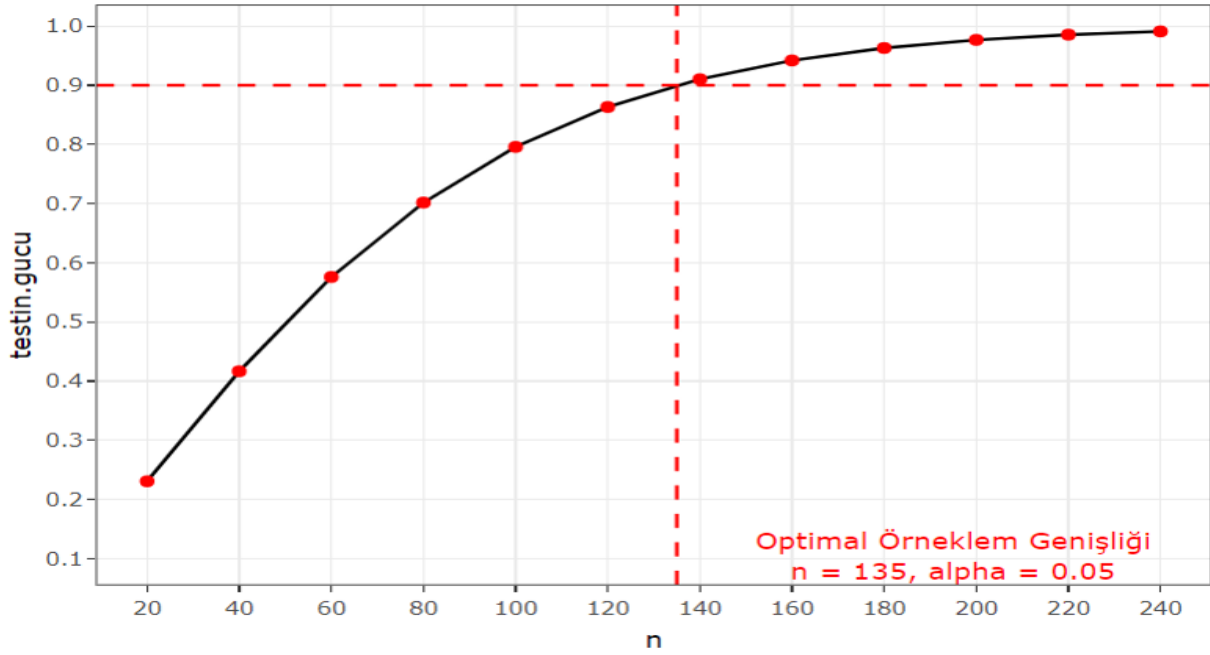
$$r = \frac{d}{\sqrt{(D^2) + 4}}$$

şeklinde hesaplanmaktadır. Araştırma için Cohen'in etki boyutu $r=0,396$ şeklinde belirtilmiştir (Urlioğlu, 2023). Etki büyüklüğünden faydalanılarak Power Analizi neticesi Tablo 1 ve Şekil 1'de verilmiştir. Araştırma da Power analizi için R v4.3.1 programı kullanılarak, alfa hata %5, beta hata %10 alınmış, yapılacak olan çalışma süreci neticesinde değişkenler arasında bir fark meydana geleceği ön görüşünden hareketle en az 135 örneklemin yeterli olacağı hesaplanmıştır (Süt, 2011; Champely, 2020).

Tablo 1. Power Analizi sonuçlarının ideal örneklem boyutları ve kullanılması gereken optimal örneklem genişliği

	N	Testin Gücü
1	20	0,2306208
2	40	0,4166226
3	60	0,5758910
4	80	0,7017097
5	100	0,7957614
6	120	0,8632503
7	140	0,9101603
8	160	0,9419378
9	180	0,9630090
10	200	0,9767300
11	220	0,9855261
12	240	0,9910883

Şekil 1. Power Analizi sonuçlarının ideal örneklem boyutları ve kullanılması gereken optimal örneklem genişliği diyagramı

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada kullanılan veriler, “Ordu Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulundan” (01.06.2022: 2022/122) sayılı izin sonrasında anket uygulaması ile elde edilmiştir. Etik kurul raporu alındıktan sonra anketlerin uygulanacağı voleybol takımları ile iletişime geçilerek gerekli izin talep edilmiştir. Araştırmaya katılacak voleybolcuların gönüllülük esasına göre çalışmaya katılmayı kabul edenlere araştırmanın içeriği, yöntemi ve bilimsel durumu hakkında bilgilendirmeler yapılmıştır. Anketleri, sporculara doldurma şekli, uygulaması ve istedikleri zaman uygulamayı bırakabilecekleri onlara bildirilerek gerekli işlemler sağlanmıştır. Anketlerin doldurulması esnasında sporcular ile iletişim halinde kalınarak sorulan soruları cevaplanmıştır. Veriler toplanırken, araştırmacıların hazırladığı “Demografik bilgi formu”, “Ordu üniversitesi rektörlüğü sosyal ve beşeri bilimler araştırmaları etik kurul kararı”, “Sporda cesaret ölçeği” ile “Sporda tutku ölçeği” ve “Voleybol tutum ölçeği” kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacılar tarafından geliştirilen demografik bilgi formunda; cinsiyet, yaş, voleybol oynama süresi, pozisyon(mevki) ile milli sporcu durum değişkeni olarak bağımsız değişkenler yer almaktadır.

Sporda Cesaret Ölçeği (SCÖ-31)

Konter ve Ng (2012) geliştirmiş olduğu “Sporda Cesaret Ölçeği-31 (SCÖ-31)” beş alt boyut ile 31 madde olup 5’li bir likert ölçektir. “(1=Tamamen katılıyorum, 5=Kesinlikle katılmıyorum)”; “Yetkinlik-ustalık (kendine güven)”, “(Madde 1-6-11-16-21-24-27,” a=0,82)”; “Kararlılık”, “(Madde 2-7-12-17-20-22-25-28-30, a=0,82)”; “Tehlikeyi Göze Alma (korkuyla baş etme)”, “(Madde 4-9-14-19, a=0,72)”; “Atılganlık”, (Madde 3-8-13-18-23-26-29, a=0,72)”; “Özverili Olma (Kendini Feda Etme)”, “(Madde 5-10-15-31, a=0,61)” alt boyutlarından meydana gelmektedir. Ölçekteki puanlara bakıldığında “Cronbach Alpha” değeri: “DT = .82, MT = .82, AT = .72, VS = .72, SB =.61” olarak açıklanmıştır.

Sporda Tutku Ölçeği (STÖ)

“Sporda Tutku Ölçeği” Sigmundsson ve ark. (2020b) geliştirdiği; Özdayı ve ark. (2021) tarafından Türkçe’ye uyarlanan ve toplam olarak 8 maddeden oluşmakta olan, “1=Kesinlikle Katılmıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum” şekli ile 5’li likert tipte olan ölçek olarak belirtilmiştir. Ölçekte en fazla alınacak puanın 45 “Son derece tutkulu”, minimum puan ise 8 “Hiç tutkulu değil” şeklindedir. Ters puanlı madde ölçekte yer almamaktadır. Ölçek uyum indeks değerlerine bakıldığında, “GFI = 0.960”; “AGFI = 0.928”; “CFI = 0.959”; “NFI = 0.957”; “RMR = 0.028” ve “RMSEA = 0.078” olarak gözlemlenmiştir. “Cronbach’s Alpha (α) değeri ise 0.86” şeklinde belirtilmiştir.

Voleybol Tutum Ölçeği (VTÖ)

Böke ve Güllü’nün (2020) de geliştirdiği “Voleybol Tutum Ölçeği (VTÖ)” 16 maddeden oluşan Likert tipinde 5’li derecelenen bir ölçektir. Olumlu maddeler; “Tamamen katılmıyorum (1)”, “Katılmıyorum (2)”, “Kararsızım (3)”, “Katılıyorum (4)” ve “Tamamen katılıyorum (5)” şeklinde puanlanırken olumsuz maddeler; “Tamamen katılmıyorum (5)”, “Katılmıyorum (4)”, “Kararsızım (3)”, “Katılıyorum (2)” ve “Tamamen katılıyorum (1)” olarak puanlandığı görülmektedir. Ölçekte en düşük alınacak puan 16 iken en yüksek puanlama da 80 olarak gözlemlenmiştir. Ölçekte açıklanan varyansı 0,43; iç tutarlılık “(Cronbach Alfa) 0,92”; “yapı güvenilirliği de 0,92”; şeklinde açıklandığı görülmüştür.

Araştırmada Kullanılan İstatistiksel Analizler

Kategorik değişkenler (demografik özellikler) için tanımlayıcı istatistikler frekans ve yüzde olarak sunulmuştur. Nümerik değişkenlerin normal dağılıma uygunluğunun kontrolü “Shapiro-Wilk Testi” ile yapılmıştır. Nümerik değişkenlerin tanımlayıcı istatistikleri normal dağılım gösteren veriler için ortalama $\pm$ standart sapma ($\bar{X} \pm SS$), normal dağılım göstermeyen veriler için medyan (min-max) değerleri verilmiştir. Normal dağılıma sahip olmayan bağımsız iki grup karşılaştırmasında “Mann-Whitney U Testi” kullanılmıştır. Normal dağılıma sahip olan ikiden fazla grup karşılaştırılmasında “Tek Yönlü ANOVA Testi” ile normal dağılıma sahip olmayan ikiden fazla grup karşılaştırılmasında ise “Kruskal-Wallis H Testi” kullanılmıştır. Çoklu karşılaştırma testleri neticeleri ortalamalar ve medyanlar ile yan yana harfli gösterim olarak belirtilmiştir. Ölçeklerin ilişkileri değerlendirilirken normal dağılıma sahip olmayan datalar için “Spearman’s Sıra Farkları Korelasyon Katsayısı” olarak açıklanmıştır. Korelasyon katsayısı yorumlanırken “<0,2 ise çok zayıf yönde korelasyon”, “0,2-0,4 arasında ise zayıf yönlü korelasyon”, “0,4-0,6 arasında ise orta düzeyde korelasyon”, “0,6-0,8 arasında ise yüksek yönde korelasyon”, “0,8> ise çok yüksek korelasyon” kriterleri esas alınarak uygulanmıştır (Choi ve ark., 2010). Değişkenler arasındaki etki testi “Çoklu Regresyon Analizi” ile yerine getirilmiştir. Ayrıca tüm hesaplamalar ve yorumlamalarda istatistiksel olarak anlamlılık “p<0,05, p<0,01, p<0,001” şeklinde dikkate alınarak hipotezler de çift yönlü olacak şekilde uygulanmıştır. Verilerdeki istatistiksel işlem analizleri “SPSS v27 (IBM Inc., Chicago, IL, USA)” paket programıyla yerine getirilmiştir.

BULGULAR**Tablo 1.** Bireylerin cinsiyetlerine göre demografik ve spor bulgularının tanımlayıcı istatistikleri değerleri

	Erkek (n=73)		Kadın (n=146)		Toplam (n=219)	
	n	%	n	%	n	%
Yaş						
18 yaş ve altı	2	2,7	80	54,8	82	37,4
19-24 yaş arası	44	60,3	48	32,9	92	42,0
25-29 yaş arası	15	20,5	14	9,6	29	13,2
30 yaş ve üzeri	12	16,4	4	2,7	16	7,3
Voleybol Oynama Süresi						
0-2 yıl	22	30,1	47	32,2	69	31,5
3-5 yıl	11	15,1	41	28,1	52	23,7
6-8 yıl	17	23,3	25	17,1	42	19,2
9 yıl ve üzeri	23	31,5	33	22,6	56	25,6
Pozisyon (Mevki)						
Smaçör	24	32,9	59	40,4	83	37,9
Pasör Çaprazı	12	16,4	13	8,9	25	11,4
Pasör	15	20,5	15	10,3	30	13,7
Orta Oyuncu	14	19,2	34	23,3	48	21,9
Libero	8	11,0	25	17,1	33	15,1
Milli Sporcu Olma Durumu						
Evet	9	12,3	9	6,2	18	8,2
Hayır	64	87,7	137	93,8	201	91,8

Tablo 2. Bireylerin SCÖ-31 alt faktör ve toplam, STÖ toplam ve VTÖ toplam puanlarının özet istatistikleri

	Medyan (min-max)	$\bar{X} \pm SS$
Kararlılık	34 (13-45)	33,98±5,14
Öz Güven	26 (7-35)	25,87±4,24
Sportif Kendine Güven	27 (7-35)	26,37±4,60
Korkuyla Baş Etme	14 (7-20)	14,24±2,66
Fedakârlık	16 (4-20)	15,60±2,85
SCÖ-31 Toplam	117 (39-155)	116,05±16,85
STÖ Toplam	32 (8-40)	29,71±7,54
VTÖ Toplam	71 (16-80)	66,16±14,82

Tablo 3. Bireylerin demografik ve spor bulgularına göre SCÖ-31 alt faktör ve toplam, STÖ toplam ve VTÖ toplam puanlarının karşılaştırılması

	Kararlılık	Öz Güven	Sportif Kendine Güven	Korkuyla Baş Etme	Fedakârlık	SCÖ-31 Toplam	STÖ Toplam	VTÖ Toplam
	$\bar{X} \pm SS$ Medyan (min-max)	Medyan (min-max)	Medyan (min-max)	Medyan (min-max)	Medyan (min-max)	Medyan (min-max)	Medyan (min-max)	Medyan (min-max)
Cinsiyet								
Erkek	35 (22-45)	26 (15-35)	26 (15-35)	14 (9-20)	16 (7-20)	120 (72-154)	30 (8-40)	64 (16-80)
Kadın	34 (13-45)	26 (7-35)	27 (7-35)	14 (7-20)	16 (4-20)	116 (39-155)	32 (8-40)	73,5 (17-80)
U	U=4634	U=4954	U=5287,5	U=5091,5	U=5232,5	U=4932	U=3952	U=3356,5
p	0,115	0,395	0,925	0,588	0,826	0,369	0,002**	<0,001***
Yaş								
18 yaş ve altı	33 (22-44)	25 (16-33)	26 (16-35)	14 ^a (7-19)	16 (6-20)	114 (72-150)	32 (10-40)	73 (17-80)
19-24 yaş arası	34 (13-44)	26,5 (7-35)	27 (7-35)	14 ^{ab} (8-20)	16 (4-20)	118,5 (39-154)	31,5 (8-40)	67 (20-80)
25-29 yaş arası	36 (28-45)	26 (17-35)	27 (15-34)	15 ^{ab} (9-20)	16 (6-20)	123 (81-145)	30 (12-40)	69 (20-80)
30 yaş ve üzeri	34 (22-45)	24,5 (20-35)	27 (16-35)	16 ^b (10-20)	16 (10-20)	116 (87-155)	27,5 (10-39)	63 (16-80)
H	H=5,303	H=4,832	H=3,325	H=8,694	H=3,356	H=5,819	H=3,813	H=3,622
p	0,151	0,185	0,344	0,034*	0,340	0,121	0,282	0,305
Voleybol Oynama Süresi								
0-2 yıl arası	32,59±5,75 ^a	25 ^a (7-33)	26 ^a (7-35)	14 ^a (8-19)	16 ^a (4-20)	112 ^a (39-150)	31 (8-40)	64 ^a (18-80)
3-5 yıl arası	33,48±5,14 ^{ab}	26 ^a (16-32)	26 ^a (15-34)	14 ^a (7-19)	16 ^a (6-20)	114,5 ^a (76-142)	32 (8-39)	72,5 ^a (17-80)
6-8 yıl arası	34,24±3,67 ^{ab}	25 ^a (17-33)	26,5 ^{ab} (15-35)	14 ^a (8-19)	16 ^{ab} (7-20)	116,5 ^a (81-143)	31 (10-40)	68 ^a (16-80)
9 yıl ve üzeri	35,95±4,75 ^b	28 ^b (15-35)	28 ^b (19-35)	16 ^b (10-20)	17 ^b (11-20)	123,5 ^b (84-155)	32 (10-40)	77 ^b (20-80)
F-H	F=4,854	H=19,614	H=8,188	H=15,894	H=13,289	H=17,299	H=2,441	H=23,181
p	0,003**	<0,001***	0,042*	0,001**	0,004**	<0,001***	0,486	<0,001***
Pozisyon (Mevki)								
Smaçör	34,57±5,07	25 (15-35)	27 (15-35)	15 ^{ab} (7-20)	16 (7-20)	118 (79-154)	32 (10-40)	73 (18-80)
Pasör Çaprazı	33,60±4,68	26 (22-32)	26 (19-32)	14 ^{ab} (9-19)	16 (9-20)	115 (96-144)	30 (14-39)	71 (20-80)
Pasör	35,47±4,64	26,5 (20-35)	27,5 (21-35)	14 ^{ab} (9-20)	16 (6-20)	120 (91-155)	32 (20-39)	68 (39-80)
Orta Oyuncu	32,69±5,63	25,5 (7-33)	26 (7-34)	13 ^a (8-19)	16 (4-20)	113 (39-145)	32 (8-40)	69 (16-80)
Libero	33,30±5,03	27 (16-35)	27 (15-34)	15 ^b (11-19)	15 (6-20)	116 (76-145)	31 (8-40)	71 (17-80)
F-H	F=1,865	H=4,733	H=3,275	H=9,677	H=1,742	H=2,441	H=3,169	H=2,073
p	0,118	0,316	0,513	0,046*	0,783	0,655	0,530	0,722
Milli Sporcu Olma Durumu								
Evet	37 (25-45)	26 (20-34)	28 (19-35)	16 (11-20)	16 (11-20)	122 (96-149)	32 (10-38)	65 (20-80)
Hayır	34 (13-45)	26 (7-35)	27 (7-35)	14 (7-20)	16 (4-20)	117 (39-155)	32 (8-40)	71 (16-80)
U	U=1409	U=1687,5	U=1514	U=1150	U=1714	U=1519	U=1805,5	U=1455,5
p	0,120	0,636	0,251	0,010*	0,710	0,260	0,989	0,169

U: Mann-Whitney U Testi; F: Tek Yönlü ANOVA Testi; H: Kruskal-Wallis H Testi; *p<0,05; p<0,01; ***p<0,001; a, b: Ortak harfe sahip olmayan ortalamalar ve medyanlar arasındaki fark anlamlıdır (p<0,05)

Çalışmaya katılan bireylerin cinsiyetlerine göre STÖ ve VTÖ toplam puanları arasında istatistiksel yönden olumlu yönde bir farklılık gözlemlenmiştir ($p<0,01$; $p<0,001$). Sonuçlara göre, kadın sporcuların STÖ ve VTÖ toplam puanları erkek sporculara göre istatistiksel olarak yüksek olduğu gözlemlenmiştir (Tablo 3).

Çalışmaya katılan sporcuların yaşlarına göre SCÖ-31'in "Korkuyla Baş Etme" alt boyutları arasında istatistiksel yönden manidar bir fark olduğu belirlenmiştir ($p<0,05$). Sonuç neticesinde, 30 yaş ve üzeri olan sporcuların SCÖ-31'in "Korkuyla Baş Etme" alt faktör puanları 18 yaş ve altı olan sporculara göre istatistiksel olarak yüksek olduğu ortaya çıkmıştır (Tablo 3).

Çalışmada sporcuların voleybol oynama sürelerine göre SCÖ-31'in "Kararlılık", "Öz Güven", "Sportif Kendine Güven", "Korkuyla Baş Etme", "Fedakârlık" alt faktör, "SCÖ-31 Toplam" puanları ve VTÖ'nün "VTÖ Toplam" puanları arasında istatistiksel şekilde anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$; $p<0,01$; $p<0,001$). Sonuçlara göre, 9 yıl ve üzeri voleybol oynayan sporcuların "Öz Güven", "Korkuyla Baş Etme" alt faktör puanları ve VTÖ'nün "VTÖ Toplam" puanları 3-5 yıl arası, 6-8 yıl arası ve 0-2 yıl arası voleybol oynayan sporculara göre, 9 yıl ve üzeri voleybol oynayan sporcuların SCÖ-31'in "SCÖ-31 Toplam" puanları 6-8 yıl arası, 3-5 yıl arası ve 0-2 yıl arası voleybol oynayan sporculara göre, 9 yıl ve üzeri voleybol oynayan sporcuların SCÖ-31'in "Sportif Kendine Güven" ve "Fedakarlık" alt faktör puanları 3-5 yıl arası ve 0-2 yıl arası voleybol oynayan sporculara göre, 9 yıl ve üzeri voleybol oynayan sporcuların SCÖ-31'in "Kararlılık" alt faktör puanları 0-2 yıl arası voleybol oynayan sporculara göre istatistiksel olarak yüksek olduğu gözlemlenmiştir (Tablo 3).

Çalışmada bireylerin pozisyonlarına (mevki) göre SCÖ-31'in "Korkuyla Baş Etme" alt boyutları arasında istatistiksel oranda önemli farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Sonuç neticesinde, libero mevkiinde oynayan sporcuların SCÖ-31'in "Korkuyla Baş Etme" alt faktör puanları orta oyuncu mevkiinde oynayan sporculara göre istatistiksel açıdan yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir (Tablo 3).

Çalışmada sporcuların milli sporcu olma durumlarına göre SCÖ-31'in "Korkuyla Baş Etme" alt boyut puanları arasında istatistiksel yönden önemli farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Sonuçta göre, milli sporcu olan sporcuların SCÖ-31'in "Korkuyla Baş Etme" alt faktör puanları milli sporcu olmayan sporculara göre istatistiksel olarak yüksek olarak tespit edilmiştir (Tablo 3).

Tablo 4. Bireylerin SCÖ-31 alt faktör ve toplam puanları ile STÖ ve VTÖ toplam puanları arasındaki korelasyon katsayıları

	STÖ Toplam		VTÖ Toplam	
	s	p	s	p
Kararlılık	0,214	0,001**	0,301	<0,001***
Öz Güven	0,229	0,001**	0,324	<0,001***
Sportif Kendine Güven	0,266	<0,001***	0,291	<0,001***
Korkuyla Baş Etme	0,235	<0,001***	0,216	0,001**
Fedakârlık	0,271	<0,001***	0,405	<0,001***
SCÖ-31 Toplam	0,291	<0,001***	0,363	<0,001***

SCÖ: Sporda Cesaret Ölçeği; STÖ: Sporda Tutku Ölçeği; VTÖ: Voleybol Tutum Ölçeği

"s: Spearman Sıra Farkları Korelasyon Katsayısı"; "**p<0,01; ***p<0,001"

Araştırmada bireylerin STÖ toplam puanları ile SCÖ-31'in "Kararlılık" alt boyutları arasında anlamlı pozitif zayıf yönlü ($s=0,214$; $p<0,01$), "Öz Güven" alt boyut puanları anlamlı pozitif düzey zayıf ($s=0,229$; $p<0,01$), "Sportif Kendine Güven" alt boyut puanları arasında manidar pozitif düzey zayıf ($s=0,266$; $p<0,001$), "Korkuyla Baş Etme" alt boyut puanları anlamlı

pozitif zayıf (“ $s=0,235$; $p<0,001$ ”), “Fedakârlık” alt boyutları anlamlı pozitif yönde zayıf ($s=0,271$; $p<0,001$) ve “SCÖ-31 Toplam” puanları arasında anlamlı pozitif zayıf ($s=0,291$; $p<0,001$) korelasyon olduğu belirlenmiştir. Sonuçlar neticesinde, STÖ toplam puanları arttıkça SCÖ-31’in “Kararlılık”, “Öz Güven”, “Sportif Kendine Güven”, “Korkuyla Baş Etme”, “Fedakârlık” ve “SCÖ-31 Toplam” puanlarında sırasıyla %21,4, %22,9, %26,6, %23,5, %27,1 ve %29,1’lik artma olduğu bulunmuştur (Tablo 4).

Çalışmaya katılan bireylerin STÖ toplam puanları ile SCÖ-31’in “Kararlılık” alt boyutları arasında anlamlı pozitif yönde zayıf ($s=0,301$; $p<0,001$), “Öz Güven” alt boyut puanlarında anlamlı pozitif düzey zayıf ($s=0,324$; $p<0,001$), “Sportif Kendine Güven” alt boyutlarında anlamlı pozitif zayıf ($s=0,291$; $p<0,001$), “Korkuyla Baş Etme” alt boyut puanlarında manidar pozitif zayıf ($s=0,216$; $p<0,01$), “Fedakârlık” alt boyut puanları anlamlı pozitif orta ($s=0,405$; $p<0,001$) ve “SCÖ-31 Toplam” puanları arasında anlamlı pozitif zayıf ($s=0,363$; $p<0,001$) korelasyon olduğu bulunmuştur. Sonuçlar incelendiğinde, STÖ toplam puanları arttıkça SCÖ-31’in “Kararlılık”, “Öz Güven”, “Sportif Kendine Güven”, “Korkuyla Baş Etme”, “Fedakârlık” ve “SCÖ-31 Toplam” puanlarında sırasıyla %30,1, %32,4, %29,1, %21,6, %40,5 ve %36,3’lük artma belirlenmiştir (Tablo 4).

Tablo 5. Bireylerin SCÖ-31 alt faktör puanlarının STÖ toplam puanları üzerine etkisi

Model		Standardize Edilmemiş Katsayılar		t	p	%95 β İçin Güven Aralığı	
		β	SH			Alt Sınır	Üst Sınır
STÖ Toplam	(Sabit)	22,685	3,616	6,273	<0,001***	15,556	29,813
	Kararlılık	-0,179	0,175	-1,021	0,308	-0,524	0,166
	Öz Güven	-0,016	0,211	-0,074	0,941	-0,431	0,400
	Sportif Kendine Güven	0,232	0,204	1,137	0,257	-0,170	0,635
	Korkuyla Baş Etme	0,248	0,251	0,989	0,324	-0,246	0,742
	Fedakârlık	0,247	0,272	0,908	0,365	-0,289	0,782

STÖ: Sporda Tutku Ölçeği; β : Beta Katsayısı; SH: Standart Hata “*** $p<0,001$ ”

Bireylerin SCÖ-31 alt faktör puanlarının STÖ toplam puanları üzerindeki etkisi incelendiğinde, STÖ toplam puanı üzerinde SCÖ-31 alt boyut puanlarının istatistiksel yönden etkisinin olmadığı ($p>0,05$) gözlemlenmiştir (Tablo 5).

Tablo 6. Bireylerin SCÖ-31 alt faktör puanlarının VTÖ toplam puanları üzerine etkisi

Model		Standardize Edilmemiş Katsayılar		t	p	%95 β İçin Güven Aralığı	
		β	SH			Alt Sınır	Üst Sınır
VTÖ Toplam	(Sabit)	43,298	6,898	6,277	<0,001***	29,701	55,895
	Kararlılık	-0,182	0,334	-0,545	0,586	-0,840	0,476
	Öz Güven	0,401	0,402	0,997	0,320	-0,392	1,194
	Sportif Kendine Güven	0,089	0,390	0,229	0,819	-0,679	0,858
	Korkuyla Baş Etme	-0,430	0,478	-0,900	0,369	-1,372	0,512
	Fedakârlık	1,439	0,518	2,778	0,006**	0,418	2,460

VTÖ: Voleybol Tutum Ölçeği; β : Beta Katsayısı; SH: Standart Hata: ** $p<0,01$; *** $p<0,001$ ”

Bireylerin SCÖ-31 alt faktör puanlarının VTÖ toplam puanları üzerindeki etkisi incelendiğinde, VTÖ toplam puanı üzerinde SCÖ-31’in “Fedakârlık” alt faktör puanının ($t=2,778$; $p<0,01$) etkisinin olduğu bulunmuştur. Bulgulardan hareketle, SCÖ-31’in “Fedakârlık” alt faktör puanındaki bir birimlik artışın VTÖ toplam puanını 1,439 kat artırdığı bulunmuştur (Tablo 6).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmada, voleybol sporcularının voleybola olan cesaretlerine göre onların spor tutkuları ile voleybol sporuna karşı olan tutumlarının ortaya çıkarılması araştırmanın amacını teşkil etmektedir. Sporda cesaret ile sporda tutku ile ilgili yapılan araştırmaların yeterli seviyede olmaması, voleybola olan tutum ile ilgili çalışmaların ise yeni başladığı söylenebilir. Bundan dolayı üç yapının birlikte değerlendirildiği başka bir çalışma ise alan yazında görülmemektedir. Dolayısıyla edinilen bulgular yorumlanmaya çalışılırken benzeyen kavramlar üzerinden çalışmanın hipotezlere göre tartışarak yorumlanmaya çalışılmıştır.

Araştırmamızın ilk bulgusuna voleybol sporcularının cinsiyetlerine göre STÖ toplam puanları ile VTÖ toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu bulunmuştur. Burada voleybol oyuncularının tutku düzeyleri cinsiyetlerine göre onların voleybola olan tutumlarını yordadığı söylenebilir. Kadınların voleybola olan tutkuları onların erkeklere göre daha fazla olduğu ortaya çıkmaktadır. Kadınların voleybol sporunda son yıllarda dünyada gösterdiği başarılar onların erkeklere göre hem tutku hem de tutumlarını artırıcı motivasyona neden olduğu düşünülebilir. Dolayısıyla “Voleybolcuların cinsiyetleri spor tutkularına göre farklılaşmaktadır” hipotezini desteklemektedir. Bizim bu sonucumuz Böke ve Güllü (2019); İslam (2022c, 2022d, 2023b); İslam ve Öztürk (2023) çalışma sonuçları ile benzerdir. Demirci (2018); Salehnia ve ark. (2012); Aydemir (2023) çalışma sonuçları ise bulgumuz ile benzer yönde olmadığıdır.

Araştırmanın bir diğer bulgusunda voleybolcuların yaşlarına göre SCÖ-31’in “Korkuyla Baş Etme” alt faktör puanları arasında istatistiksel düzeyde manidar farklılık tespit edilmiştir. Voleybol oyuncularının yaşlarına göre cesaret düzeylerine etkilediği belirtilebilir. 30 yaş ve üzeri voleybolcuların cesaret düzeyleri 18 yaş ve üzerinelere göre yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu durum sporcuların voleybolu bir meslek haline getirdikleri söylenebilir. Dolayısıyla “Voleybolcuların yaşları onların spor cesaretlerine arasında manidar yönde farklılık görülmektedir.” hipotezini destekler nitelikte olduğudur. Bizim bu sonucumuz Konter ve ark. (2022); İslam (2022b, 2023a, 2023b) sonuçları ile benzer olduğudur. Bulgumuzun aksine Ekinci (2022) çalışmasında anlamlı bir ilişki olmadığını belirtmiş ve bu durum sonucumuz ile benzer yönde değildir.

Araştırmanın üçüncü bulgusunda ise voleybolcuların voleybol oynama sürelerine göre SCÖ-31’in “Kararlılık”, “Öz Güven”, “Sportif Kendine Güven”, “Korkuyla Baş Etme”, “Fedakârlık”, “SCÖ-31 Toplam” alt faktör puanları ile “VTÖ Toplam” alt faktör puanlarında istatistiksel yönden manidar farklılıklar ortaya çıkmıştır. Bu durum voleybol oynayan oyuncuların spor cesaretleri onların voleybola olan tutumlarını etkilemiştir. Dolayısıyla voleybolcuların kendine güvenleri ile birlikte kararlı ve yaptıkları fedakarlıklar sayesinde elde ettikleri başarılar voleybola olan tutumlarını pozitif olarak etkilediği söylenebilir. Dolayısıyla Konter (2013) açıkladığı “sporda cesaret” modelindeki sporla ilgili faktörler (bireysel ve takım sporları, temaslı ve temassız spor dalları) ile benzeştiği düşünülebilir (Konter ve Beckmann, 2019). Bundan dolayı araştırmada belirtilen “Voleybolcuların voleybol oynama süreleri spor cesaretleri göre farklılaşmaktadır” hipotezini destekler niteliktedir. Bizim bu sonucumuz Böke ve Güllü (2020); İslam (2022c, 2022d, 2023a, 2023b); Ekinci (2022); Aydemir (2023) çalışma sonuçları ile aynı paralelde olduğudur.

Araştırmanın bir sonraki bulgusunda voleybol sporcularının pozisyonlarına (mevki) göre SCÖ-31’in “Korkuyla Baş Etme” alt faktör puanlarında istatistiksel düzeyde manidar fark gözlemlenmiştir. Bu durum voleybol sporcularının cesaretlerinin oynadıkları pozisyona göre

onların cesaretlerini yordadığı düşünülebilir. Bu durum Konter (2013) “sporda cesaret” modelindeki durumsal faktörler (riskler, korku ve tehlikeler) ile örtüştüğü söylenebilir (Konter ve Beckmann, 2019: 43). Bu sonuçla voleybolcuların korkularının üstesinden gelerek cesur davranışlarda bulunmaları onların performanslarına pozitif yönde artırdığı söylenebilir. Dolayısıyla araştırmanın dördüncü hipotezinde belirtilen “Voleybolcuların pozisyonları (mevki) ile spor cesaretleri arasında manidar yönde farklılık ortaya çıkmıştır.” hipotezini desteklemiştir. Bizim bu sonucumuz İslam (2022b, 2023a) çalışma sonuçları ile benzerdir.

Araştırmanın beşinci bulgusuna bakıldığında ise voleybolcuların milli sporcu olma durumlarına göre SCÖ-31’in “Korkuyla Baş Etme” alt faktör puanları arasında istatistiksel olarak manidar bir fark belirlenmiştir. Bu durum milli sporcu olma durumu voleybolcuların spor cesaretlerini yordamıştır. Zorluk dereceleri üst seviyede olan milli müsabakaların onların cesaretlerini artırdığı düşünülebilir. Dolayısıyla araştırmanın beşinci hipotezini “Voleybolcuların milli sporcu olma durumları spor cesaretlerine göre farklılaşmaktadır” desteklediği görülmektedir. Bu sonucumuz, İslam, (2022b) sonucu ile benzer yöndedir.

Araştırmanın bir sonraki bulgusunda yapılan korelasyon analizinde voleybolcuların STÖ toplam puanları ile SCÖ-31’in alt faktör ve toplam” puanları arasında anlamlı pozitif yönde korelasyon olduğu bulunmuştur. Bu sonuç voleybolcuların voleybola olan tutku düzeyleri onların cesaretlerine yordadığı düşünülebilir. Bu durum sporcuların voleybola gösterdikleri ilgiden dolayı motivasyonlarını optimal düzeye çıkartarak başarıya giden yolda azimli, kararlı fedakar ve özverili bir odaklanarak performanslarını üst seviyeye taşıdıkları söylenebilir. Dolayısıyla araştırmada belirtilen “Voleybolcuların spor cesaretleri ile spor tutkuları ve voleybola olan tutumları arasında korelasyon ortaya çıkmıştır.” hipotezini doğrulandığını söylenebilir. Bizim bu sonucumuz Konter (2021a, 2021d); Konter ve ark. (2022); İslam (2022c, 2023a); İslam ve Öztürk (2023) sonuçları ile benzerdir. Bu çalışmaların aksine Güvendi ve ark. (2020); İslam (2022a, 2022b) çalışmalarındaki bulgular ise bizim bu bulgumuza ters yönde olduğudur.

Araştırmanın bir diğer bulgusunda ise STÖ toplam puanı üzerinde SCÖ-31 alt faktör puanlarının istatistiksel olarak etkisinin olmadığı bulunmuştur. Bu durum voleybolcuların spor tutkularının onların cesaret düzeylerini yordamadığı belirtilebilir. Dolayısıyla tutkunun spor ortamındaki pozitif psikolojide akışı kolaylaştırır ya da bozabilen duruma benzeştiği düşünülebilir (Posner ve Eiler, 2013). Bundan dolayı “Voleybolcuların spor cesaretleri ile spor tutkuları arasındaki ilişki negatiftir.” hipotezini desteklemektedir. Bizim bu sonucumuz Konter ve ark. (2022) çalışmasında artan cesaretin sakatlıklara sebep olabileceğini bildirerek bu sonucumuz ile benzer olduğu söylenebilir. İslam ve Öztürk (2023); İslam (2023b); Konter ve ark. (2020); Philippe ve ark. (2009) çalışma sonuçları bizim bu sonucumuz ile aynı paralelde değildir.

Araştırmanın son bulgusunda ise VTÖ toplam puanı üzerinde SCÖ-31’in “Fedakârlık” alt faktör puanının etkisinin olduğu bulunmuştur. Dolayısıyla voleybolcuların voleybola olan tutumları onların cesaret düzeylerini pozitif yönde artırdığı söylenebilir. Bu durum, Konter’in (2013) Spora özgü cesaret modeli’ne bakıldığında, sporla ilgili olan etkenler ile örtüştüğü söylenebilir (Konter, 2013). Dolayısıyla “Voleybolcuların spor cesaretleri ile voleybola olan tutumları arasındaki ilişki pozitifdir.” hipotezini doğrulamaktadır. Bizim bu sonucumuz Konter ve ark. (2022); İslam (2022c, 2022d); İslam (2023a, 2023b) çalışmalarındaki sonuçlar ile benzerdir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma sonucunda, cinsiyet, yaş, voleybol oynama süresi, pozisyon ve milli sporcu olma değişkenlerinde anlamlı farklılıklar ortaya çıkmıştır. Yapılan regresyon analizi sonuçlarında ise voleybol sporcularının tutku düzeylerinin cesaretleri üzerinde olumlu bir etkisi ortaya çıkmazken, sporda cesaret düzeylerinin voleybola olan tutumlarını artırdığı ortaya çıkmıştır. Ayrıca yapılan korelasyon analizi sonucuna göre de spor cesaretlerinin spor tutkularını ve voleybol tutumlarını pozitif yönde bir ilişki belirlenmiştir. Araştırmada ortaya konulan hipotezler doğrulanmıştır. Bu sonuçlara göre;

1. Voleybol sporunda sporda cesaret, tutku ve voleybola olan tutum ile ilgili voleybol sporcuların bilgi sahibi olmaları gerekmektedir.
2. Voleybol sporundaki bu psikolojik yapıların sporcuların performanslarına ortaya çıkartabilecek uygun zeminler sağlanmalıdır.
3. Voleybolda cesaret, tutku ve voleybola olan tutum ile ilgili yeterli düzeyde çalışma olmadığından dolayı daha fazla araştırmaya gereksinim vardır.
5. Voleybolda özellikle spor cesaretinin alt yaş gruplarındaki programlarına dahil edilmesi sağlanmalıdır.
6. Araştırmada ortaya konan bu psikolojik yapıların nitel çalışması yapılabilir.
7. Voleybol sporunda cesur hareketler desteklenerek sporcuların cesur davranışları müsabaka sırasında pozitif yöndeki davranışlarla ilgili uygulamalar yerine getirilerek farkındalık düzeyleri artırılması tavsiye edilebilir.
8. Voleyboldaki bu psikolojik yapıların farklı kavramlar ile çalışılması zenginleştirilerek alana daha fazla katkı sağlanması önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Asma, M. & Soytürk, M. (2018). Oyun Uygulamaları ve Öğretmen Merkezli Öğretim İle Gerçekleştirilen Voleybol Derslerinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 2-2.
- Aydemir, B. (2023). Lise öğrencilerinin voleybola yönelik tutumları ve günlük yaşamlarında voleybolun yeri. *International Journal of Progression and Development in Education*, 1(1), 94-108. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7651504>
- Barroso, A.L.R & Darido, S.C. (2010). Voleibolescolar: uma proposta de ensino nas dimensões conceitual, procedimental e atitudinal do conteúdo. *Revista Brasileira de Educação Física e Esporte*, 24(2), 179-194.
- Büyüköztürk, Ş. (2009). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: PegemA.
- Baysal, A. (1981). *Can, Sosyal ve Örgütsel Psikolojide Tutumlar*. İstanbul Üniversitesi Yayınları İşletme Fakültesi Yayınları. 15-26.
- Böke, H. & Güllü, M. (2019). The Influences Of Using Various Special Teaching Methods In Physical Education Classes On Student's Cognitive Affecting And Psychomotor Behaviours, *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 4(10), (399-416).
- Böke, H. & Güllü, M. (2020). Ortaokul öğrencileri için voleybol tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 130-142
- Carlson, T. B. (1994). *Why students hate, tolerate, or love gym: A study of attitude formation and associated behaviors in physical education*, (Doctoral Dissertation). University of Massachusetts, Massachusetts.
- Cigrovski, V., Radman, I., Konter, E., Ocic, M. & Ružic, L. (2018). Sport Courage, Worry and Fear in Relation to Success of Alpine Ski Learning, *Sports*, 6(3), 96,1-13.
- Choi, J., Peters, M., & Mueller, R. O. (2010). Correlational analysis of ordinal data: from Pearson's r to Bayesian polychoric correlation. *Asia Pacific education review*, 11(4), 459-466.
- Champely, S. (2020). *pwr: Basic Functions for Power Analysis*. R package version 1.3-0. <https://CRAN.R-project.org/package=pwr>.
- Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (2. baskı). Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Corlett, J. (2002). Virtue lost: Courage in sport. In A. Hollowchak (Ed.), *Philosophy in sport* (454–465). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Çelen, A. (2012). *Spor Eğitimi Modeli ile İşlenen Voleybol Derslerinin Öğrencilerin Bilişsel, Duyuşsal ve Psikomotor Erişimi Düzeylerine Etkisi*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon
- Curran, T., Appleton, P.R., Hill, A.P., Howard, K. & Hall, H.K. (2013). The mediating role of psychological need satisfaction in relationships between types of passion for sport and athlete burnout. *Journal of Sports Sciences*, 31, 597-606.
- Dahlsgaard, K., Peterson, C., & Seligman, M. E. P. (2005). Shared virtue: The convergence of valued human strengths across culture and history. *Review of General Psychology*, 9(3), 203-213. <http://dx.doi.org/10.1037/1089-2680.9.3.203>
- Demirci, E. (2018). *Sporcularda Tutkunluk, Mükemmeliyetçilik ve Tükenmişlik Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Mersin
- Demirutku, K. (2019). *Beşeri değerler: kuramlar görgül çalışmalar ve değer eğitimi önerileri, karakter ve değerler eğitimi*. Anı Yayıncılık.

Ekinci, İ. (2022). 13-18 Yaş Grubu Çocukların Voleybol Sporuna Başlama Nedenleri ve Voleybola Karşı Tutumlarının İncelenmesi, *Sosyal Araştırmalar ve Davranış Bilimleri Dergisi*, 8(16), 295-307. doi: 10.52096/jsrbs.8.16.18

Güvendi, B., Türksoy, A., Güçlü, M. & Konter, E. (2018). Profesyonel güreşçilerin cesaret düzeyleri ve zihinsel dayanıklılıklarının incelenmesi. *International journal of sports exercise & training sciences*, 4(2), 70-78.

Güvendi, B., Güçlü, M., & Türksoy Işım, A. (2020). Amerikan futbol (korumalı futbol) oyuncularının sporda cesaret düzeyleri ile zihinsel dayanıklılıklarının incelenmesi, *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 11(2), 132-140.

Erhan, S. (1995). *Elit düzeydeki voleybolcuların fizyolojik özelliklerinin analizi ve mukayesesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Malatya.

Franzoi, S. L. (2003). *Social Psychology*. (3. Edition), Boston: Mc. Graw Hill.

Hünük, D. (2006). *Ankara İli Merkez İlçelerindeki İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Sınıf Düzeyi, Öğrenci Cinsiyeti, Öğretmen Cinsiyeti ve Spora Aktif Katılımları Açısından Karşılaştırılması* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Ana Bilim Dalı, Ankara

Kağıtçıbaşı, Ç. (2005). *Yeni insan ve insanlar*. Evrim Yayınevi ve Bilgisayar San. Tic. Ltd. Şti.

İnceoğlu, M. (2000). *Tutum- Algı- İletişim*. İmaj Yayıncılık.

İslam, A. (2022a). *Profesyonel Futbolcuların Psikolojik Becerileri ve Zihinsel Dayanıklılıklarına Göre Cesaretleri*, (Ed.) O.İ. (1. Basım), Ankara: Nobel Bilimsel Eserler

İslam, A. (2022b). The Effect of Athletic Mental Energy on Sports Mental Training and Sports Courage in Rugby Players, *Journal of Educational Issues*, 8(2), 679-697. <https://doi.org/10.5296/jei.v8i2.20330>

İslam, A. (2022c). The Effect of Athletic Mental Energy on Psychological Skills and Attitudes toward Soccer, *Journal of Educational Issues*, 8, (3 Special Issue), 149-163. doi:10.5296/jei.v8i3.20648

İslam, A. (2022d). The effect of athletic mental energy on wrestlers' sports courage and attitudes toward wrestling. *Physical Education of Students*, 26(5), 247-255. <https://doi.org/10.15561/20755279.2022.0504>

İslam, A. (2023a). Three variables in the training of female soccer players: the relationship between psychological skills, mental energy and courage, *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 14(1), 373-390. doi: <https://doi.org/10.19160/e-ijer.1230389>

İslam, A. (2023b). Kadın Futbolcuların Psikolojik Becerileri ile Tutumlarına Göre Zihinsel Enerjileri, *ODÜSOBİAD* 13(1), 1243-1262, doi: 10.48146/odusobiad.1206721

İslam, A. & Öztürk, M. E. (2023). Kayak Sporcularının Zihinsel Enerjileri ile Tutkularına Göre Cesaretleri, *Spor metre The Journal of Physical Education and Sport Sciences*, 21(1), 148-163

İslam, A., Ceylan, H.İ. & Öztürk, M.E. (2023). The Effect of Mental Energy on Psychological Skills and Courage in Soccer Players, *CBU Journal of Physical Education and Sport Sciences*, 18(2), 702- 717, doi: 10.33459/cbubesbd.1344330

Konter, E., & Ng, J. (2012). Development of sport courage scale. *Journal of Human Kinetics*, 33, 163-172. doi:10.2478/v10078-012-0055-z.

Konter, E. & Toros, T. (2012). Courage of football players and their playing positions. *Energy Education Science and Technology Part B: Social and Educational Studies*, 4(4), 1997–2006.

- Konter, E. (2013). Towards multidimensional interactional model of sport courage. *Energ Education Science and Technology Part B: Social and Educational Studies*, 5(2), 957-968.
- Konter, E., Ng, J., & Bayansalduz, M. (2013). Revised version of sport courage scale for children. *Energy Education Science and Technology Part B: Social and Educational Studies*, 1, 331-340.
- Konter, E. (2017). Psychological skills of football players in relation to level of courage, individual and performance variables. *14th ISSP World Congress of Sport Psychology, 10-14 June*, Seville, Spain.
- Konter, E. & Beckmann, J. (2019). "Courage in football, (part III)", E. Konter, J. Beckmann, and Loughead (eds.). in: *Football psychology: From theory to practice*. (1st Edition), (pp.38-49). London, England: Routledge.
- Konter, E., Kueh, Y.C. & Kuan, G. (2020). Relationship between passion and courage among the experienced male soccer players". *Malays J Med Sci.*, 27(4), 85-96. <https://doi.org/10.21315/mjms2020.27.4.8>
- Konter, E. (2021a). Sport courage in relation to depression-anxiety-stress, self-confidence, self-control and self-management, psychological vulnerability, and sport performance, *15th World Congress of the International Society of Sports Psychology-ISSP*, September 30-October 4, Taipei, Taiwan.
- Konter, E. (2021b). Children sport courage in relation to anger and selected individual, sport, health, and success variables, *15th World Congress of the International Society of Sports Psychology-ISSP*, September 30-October 4, Taipei, Taiwan
- Konter, E. (2021d). Children sport courage in relation to anger and selected individual, sport, health, and success variables. *15th World Congress of the International Society of Sports Psychology (ISSP)*, September 30-October 4, Taipei, Taiwan.
- Konter, E., Gledhill, A., Kueh, Y.C., Kuan, G. (2022). Understanding the Relationship between Sport Courage and Female Soccer Performance Variables. *Int. J. Environ. Res. Public Health (MDPI)* 19(8), 4654. <https://doi.org/10.3390/ijerph19084654> WOS:000785488800001
- Özdayı, N., Kilci, A.K., Temiz, C.N. & Emiroğlu, D. (2021). Sporda Tutku Ölçeği (STÖ): Türkçeye Uyarlama, Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, *OPUS-Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 18 (41), 4983-5003, <https://doi.org/10.26466/opus.933341>.
- Posner, S.E. & Eiler, T.W. (2013). The development of coaching guidelines for instilling passion in sport. *Journal of Coaching Education*, 6(1), 96- 104. <https://doi.org/10.1123/jce.6.1.96>
- Philippe, F.L., Vallerand, R.J., & Lavigne, G.L. (2009). Passion does make a difference in people's lives: a look at well-being in passionate and non-passionate individuals. *Applied Psychology: Health and Well-Being*, 1(1), 3-22.
- Salehnia, B., Mizany, M., Sajadi, S.N., & Rahimizadeh, M. (2012). A comparison between attitudes of active and inactive students toward sport and physical activities. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 31, 61-65. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2011.12.017>
- Stenseng, F., Rise, J. & Kraft, P. (2011). The dark side of leisure: Obsessive passion and its covariates and outcomes. *Leisure Studies*, 30(1), 49-62.
- Sigmundsson, H., Clemente, F.M. & Loftesnes, J. M. (2020a). Passion, grit and mindset in football players. *New Ideas in Psychology*, 59, 100797. <https://doi.org/10.1016/j.newideapsych.2020.100797>.
- Sigmundsson, H., Haga, M. & Hermundsdottir, F. (2020b). The passion scale: Aspects of reliability and validity of a new 8-item scale assessing passion. *New Ideas in Psychology*, 56, 100745. <https://doi.org/10.1016/j.newideapsych.2019.06.001>.
- Süt, N. (2011). Sample size determination and power analysis in clinical trials. *RAED Journal*, 3(1-2):29-33.
- Tunçel, E. (2021). *Kadınlar Voleybol 1. Liginde Oynayan Profesyonel Sporcuların Voleybol Branşına Yönelmesinde Aile, Çevre ve Toplum Unsurlarının Etkisinin Araştırılması*, (Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi).

İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Antrenörlük Eğitimi Anabilim Dalı/Hareket ve Antrenman Bilimleri Bilim Dalı, İstanbul

Türkiye Voleybol Federasyonu, (TVF) (2023). *Liglerin Statü Arşivi*, Erişim Tarihi: 01.11.2023. <https://tvf.org.tr/liglerin-statü-arsivi/>

Urlioğlu, S. (2023). *Kayak Sporunu Yapan Bireylerin Sporda Cesaret Düzeylerinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi, Bişkek.

Vallerand, R. J., Mageau, G.A., Ratelle, C., Leonard, M., Blanchard, C., Koestner, R., Gagne, M. & Marsolais, J. (2003). Les passions de l'ame: on obsessive and harmonious passion. *Journal of Personality and Social Psychology*, 85(4), 756-767. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.85.4.756>.

Yıldırım, H.H., & Yıldırım, S. (2011). Hipotez testi, güven aralığı, etki büyüklüğü ve merkezi olmayan olasılık dağılımları üzerine. *İlköğretim Online*, 10, 1112-1123

Zeng, H.Z., Wang, Y. & Wang, X. (2016). A Study Of Chinese Collegiate Attitudes Toward Physical Education. *International Research in Higher Education*, 1(2), 1-11.